

[Undervisningsministeren.]

rig Lejlighed til paa ny at tage dette Spørgsmaal op til Drøftelse.

Det ærede Medlem strejffede ogsaa Spørgsmaalet om det kongelige Teater, men ogsaa her mener jeg, at det bliver der i nær Fremtid god Lejlighed til at drøfte særskilt her i denne Sal.

Det ærede Medlem Hr. Christiani fremførte i et længere Foredrag en Del Anker og Kritik med Hensyn til den højere Undervisning, Universitetet, Polyteknisk Lærestanstalt o. s. v. Det ærede Medlem begyndte med at beklage den Overtagelse af private højere Skoler, der fandt Sted i Aaret 1919—20, og mente, det var enorme Summer, som var anvendt i den Anledning, og beklagede, at man dermed ligesom havde skubbet Privatskolen til Side. Men det er jo ikke historisk rigtigt. Det rigtige er, at de højere private Skoler slet ikke kunde klare sig, at de stod midt i et Sammenbrud, og at de selv kom til Staten og anmodede om at blive overtaget, og at Staten gjorde det og bragte de fornødne Ofre for at frelse de Kulturværdier, som de private Skoler gennem Menneskealdre havde oparbejdet. At det kostede noget, naar Antallet af Statens højere Skoler udvidedes saa stærkt, som det skete den Gang, er en Selvfølge, men ser man paa det Budget, som jeg har den Ære at administrere, vil man dog finde, at Tilskuddet til de højere Skoler ikke er saa overvældende, naar man sammenligner det med, hvad der ydes, og med Rette ydes, til Folkeskolen. Man anker jo tidt over dette meget høje undervisningsministerielle Budget, men tag en eneste Post, den er paa 20 Mill. Kr., vi har i Aar maattet sætte den op til 21 Mill. Kr. — med 1 Million —, en lovbunden Post, vi ikke kan komme udenom, disse 20, nu 21, Mill. Kr. gaar udelukkende til Statens Tilskud til Lærerlønninger i den danske Folkeskole. Der har vi en Trediedel af hele Budgettet. Ingen tænker vel paa at røre derved, og Forhøjelsen i Aar er ogsaa i nøje Overensstemmelse — ja stammer dels fra en Forøgelse i Lærernes Antal og er dels i nøje Overensstemmelse med den Lærerlønningsslov, som ærede Medlemmer af Venstre og Konservative ogsaa stemte for.

Hvad angaar Udgiften pr. Student eller pr. Kandidat, var det alt for høje Tal, det ærede Medlem nævnte — det bemærkede jeg ogsaa fra min Plads —, men jeg kan derom henvise til den Tale, jeg holdt i Fjor ved Finanslovforslagets første Behandling, vendt til det ærede Medlem Hr. Arnth Jensen, der delvis havde fremført lignende Anker og Kritik som nu det ærede Medlem Hr.

Christiani. I denne Tale findes alle de paagældende Tal, der findes ogsaa en Redegørelse for, om Statens højere Skoler er for dyre eller ikke. Naar man regner Tallene ud for Universitetets Vedkommende, maa man, som jeg ogsaa gjorde opmærksom paa i Fjor — nu kan det ærede Medlem gennemlæse min Tale —, ikke glemme, at man ikke uden videre kan tage Universitetets samtlige Udgifter og dele dem med Tallet paa de Kandidater, som fremkommer hvert Aar, idet Universitetet har en anden Opgave end at være Skole for kommende Embedsmænd og lignende, nemlig den Opgave at være en Forskningsarner, et videnskabeligt Institut. Det har jeg imidlertid alt sammen gjort nærmere Rede for i Fjor.

Det ærede Medlem kritiserede den nuværende Realeksamen, det ærede Medlem fandt den i gamle Dage, fra det ærede Medlems Ungdom og endnu længere tilbage fra min Ungdom, meget bedre end den nuværende Realeksamen — den gamle Præliminæreksamen i revideret Form, jeg tror fra 1895, bestaar for øvrigt fremdeles, vi har den ved 67 Skoler med 926 Elever, men det er rigtigt nok, at der er langt flere Elever til Realeksamen, nemlig 3 616, men begge Eksaminer bestaar altsaa fremdeles. Jeg tror ikke, Forskellen er saa stor, som det ærede Medlem mente, den var, Fagene er i det væsentlige de samme, men jeg tror, at Undervisningen med den tidssvarende Forbedring, særlig i Sprogene, som det ærede Medlem ogsaa nævnte, er langt mere praktisk end tidligere. Jeg ved ikke rigtigt, hvordan det var i det ærede Medlems Skoletid, men i min Skoletid var det i hvert Tilfælde saadan, at vi lærte Sprogene godt, til Dels — Engelsk lærte vi næsten ingenting af, men Fransk lærte vi aldeles fortrinligt, Grammatik og Syntaks, ja, næsten alt for godt, saa godt, at det besværede os, da vi skulde bruge det i Praksis, der var for mange Hemninger, vi var hjælpeløse, da vi skulde bruge Sprogene i Praksis, det gjaldt baade Fransk og Tysk, det var noget, først Livet skulde lære os. Nu lægges der i den moderne Sprogundervisning i Skolerne ganske anderledes Vægt paa, at Eleverne, naar de kommer ud i Livet, kan bruge det Sprog, de har lært, kan have praktisk Nytte deraf. Jeg tror, der er store Fremskridt at notere paa dette Omraade; dermed er ikke sagt, at Realeksamen er ideel, lige saa lidt som den gamle Præliminæreksamen, der delvis bestaar endnu, er det.

Det ærede Medlem ønskede en streng